

FUNDACIÓ
GALA-SALVADOR DALÍ

Nota de premsa

S'inaugura l'exposició temporal *Dalí. Estereoscòpies.*

La pintura en tres dimensions

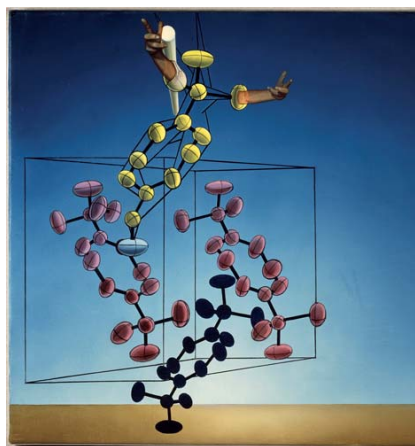
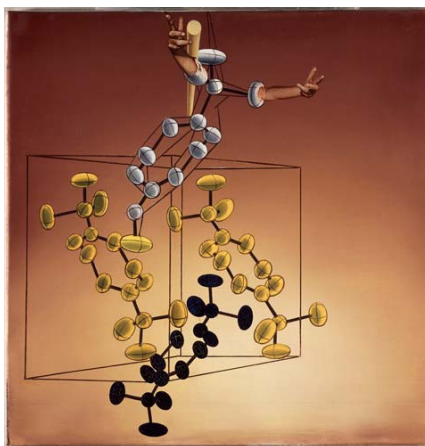
La Fundació Dalí posa en valor l'obra tardana relacionada amb els efectes òptics

Figueres, 15 de desembre de 2016.- La Fundació Gala-Salvador Dalí es complau a informar-vos que avui a les 10 del matí ha inaugurat una nova exposició temporal al Teatre-Museu Dalí de Figueres. Es titula *Dalí. Estereoscòpies. La pintura en tres dimensions* i es pot veure des d'avui i durant el 2017. És la quarta mostra temporal d'aquest any. S'hi exposen sis parells d'obres estereoscòpiques i uns dispositius per observar-ne l'efecte tridimensional.

Concepte i contingut

Salvador Dalí és un artista d'una curiositat infinita que busca constantment les darreres novetats des del punt de vista tècnic per tal d'aplicar-les en les seves creacions. Des de mitjans dels 60s i durant la dècada dels 70s, s'interessa sobretot per la imatge virtual i la profunditat. Aquest moment coincideix amb la preparació i posterior inauguració del Teatre-Museu. De fet, el pintor no dubta a dedicar alguns dels seus espais als fenòmens òptics: l'anamorfosi, l'estereoscòpia i l'holografia. Al final del recorregut del museu, la Sala de les Il·lusions Òptiques, número 19, ja recrea el resultat dels estudis del pintor en aquest àmbit. A partir d'avui destinarem una exposició temporal (sala 22) a mostrar les obres estereoscòpiques de manera diferent, més actualitzada i alhora intentant seguir un cert esperit *artèsà dalinià*.

A la sala número 22 presentem sis parells d'olis estereoscòpics: *Dalí d'esquena pintant Gala d'esquena eternitzada per sis còrnies virtuals provisionalment reflectides a sis miralls vertaders*, c. 1972-73; *El peu de Gala*, c. 1975-76; *Sense títol. Segons "Las Meninas" de Velázquez*, c. 1975-76; *L'estructura de l'ADN*, c. 1975-76; *La mà de Dalí enretirant un toisó d'or en forma de núvol per mostrar a Gala l'aurora nua, molt, molt lluny darrere el sol*, 1977-78; *Dalí aixecant la pell de la mar Mediterrània per mostrar a Gala el naixement de Venus*, 1978.

L'estructura de l'ADN. Obra estereoscòpica. c. 1975-76

Oli sobre tela

60 x 60 cm (cada pintura)

© Salvador Dalí. Fundació Gala-Salvador Dalí / VEGAP, Figueres, 2016

Les innovacions tècniques en el camp de l'òptica interessen molt el pintor, com també ho fan les descobertes de biologia relacionades amb el món de les matemàtiques. No és estrany, doncs, que a finals de 1964 Dalí investigui sobre la banya del rinoceront i les corbes logarítmiques que se'n deriven. També estudia l'estructura dels ulls de les mosques, cosa que el porta a afirmar que, gràcies a aquesta recerca, ha descobert la pintura en la tercera dimensió, "totalment estereoscòpica".

Els resultats d'aquests estudis els veiem en els díptics pintats a la dècada dels 70s. El catalitzador de tot plegat seran les obres de Gerrit Dou (1613-1675). Arran d'una exposició a París entre 1970 i 1971 que inclou obra del pintor holandès, Dalí descobreix que Dou havia fet duplicats de les seves pintures. Segons deia Antoni Pitxot, anterior director del Teatre-Museu, Dalí estava convençut que no es tractaven de simples còpies sinó que calia veure les pintures juntes. Estudiant-les millor, Dalí comprovarà que no són ben bé iguals, sinó que hi ha petites diferències entre elles.

En algun moment, Dalí compra dues obres de Dou: *La visita del metge* (1650-1655) i *La filadora* (1660-1665), també coneguda com *Retrat de la mare de Rembrandt*. El pintor decideix exposar-les a la Sala de les Obres Mestres del Teatre-Museu Dalí. En un número del *Setmanari Artístic Mar Empordanesa* (1976), Dalí fa referència a aquestes peces i es pregunta si una d'elles, *La Filadora*, és una rèplica o un assaig estereoscòpic, aparellada amb la que es troba a l'Ermitage. L'artista, de fet, insisteix sobre el tema a l'explicar el contingut del museu, quan diu al *Setmanari* que, a la Sala de les Obres Mestres, hi trobarem "2 Gerard Dou 2 probables experiències estereoscòpiques".

L'estudi de l'obra de Dou i de la tècnica estereoscòpica li fa deduir que el pintor holandès feia servir lents especials i miralls per crear una sola pintura estereoscòpica (segurament amb l'ajut de Van Leeuwenhoek, un dels precursors de la microscòpia moderna), i es va convertir així en l'iniciador d'aquesta tècnica.

Què és, però, l'estereoscòpia? És el resultat de la visió de dues imatges planes d'un mateix objecte, preses des de punts de vista diferents. Quan cada ull mira una de les imatges, el cervell les suma i es produeix la sensació de profunditat. A partir d'aquest principi, Dalí fa parelles de pintures, on representa una imatge de manera gairebé idèntica, però des de punts focals divergents, per produir efectes de tercera dimensió en la mirada dels espectadors. Per aconseguir un efecte de relleu perfecte, Dalí desplaça lleugerament el centre de cadascuna de les imatges en relació als ulls de l'espectador; no es tracta mai, per tant, de dues còpies idèntiques. De fet, els colors de les imatges també canvien, de vegades de forma bastant evident. La composició resultant es forma al nostre cervell, amb la virtut de ser una imatge en tres dimensions, com les que avui han popularitzat els jocs i les projeccions virtuals.

Dalí aixecant la pell de la mar Mediterrània per mostrar a Gala el naixement de Venus. Obra estereoscòpica. 1978

Oli sobre tela

100,5 x 100,5 cm (cada pintura)

© Salvador Dalí. Fundació Gala-Salvador Dalí / VEGAP, Figueres, 2016

Al Teatre-Museu, a la sala 19, s'hi exposen permanentment fotografies d'algunes obres estereoscòpiques de Dalí, amb un muntatge de miralls que permet observar l'efecte tridimensional. Per tal de veure el relleu, només cal apropar el nas a la vitrina, al centre de l'aresta dels dos miralls. En canvi, a la sala número 22, on presentem aquesta exposició temporal, s'hi han instal·lat uns dispositius a prop de cada parell d'obres estereoscòpiques per veure la tridimensionalitat. Aquests dispositius consten d'unes ulleres i una pantalla de telèfon mòbil, habituals en projectes de realitat virtual. Hem adaptat al s. XXI els mecanismes que Dalí proposava als anys 70s per mirar les seves obres estereoscòpiques.

Segons Antoni Pitxot, quan Dalí preparava aquests treballs estereoscòpics, un dels aspectes que més el fascinaven era la possibilitat d'evadir-se de l'ordre i de les limitacions creades per les regles de l'experiment òptic i poder, així, recrear noves il·lusions. Amb aquesta mostra temporal, la Fundació Dalí també pretén assolir aquest objectiu.

L'exposició ha estat comissariada per Montse Aguer, directora dels Museus Dalí, amb la coordinació de Carme Ruiz, del CED.

Muntatge

El muntatge de l'exposició ha estat dissenyat per Pep Canaleta de 3carne33 i el grafisme, per Alex Gifreu. La imatge projectada als dispositius ha estat responsabilitat de DocDoc Films.

Per a més informació:

Oficina de Premsa

Imma Parada

Tel. 972 677 518

comunicacio@fundaciodalí.org

<https://www.salvador-dali.org>